

Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Nogajowej w Czeladzi

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
W CZELADZI

ZA ROK 2025

OPRACOWAŁ
Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. Marii Nogajowej w Czeladzi
mgr Krzysztof Kobiałka

1. Stan i zmiany w organizacji Biblioteki

1.1. Najważniejsze problemy w działalności Biblioteki, osiągnięcia i sukcesy, co utrudniało pracę?

Biblioteka w roku sprawozdawczym prowadziła swoją działalność w oparciu o niezmienną w stosunku do roku poprzedniego bazę biblioteczną. Natomiast zmieniła się struktura organizacyjna biblioteki w której skład wchodził dział „Kopalnia Kultury”. Dział ten był faktycznie domem kultury w strukturach biblioteki. W ciągu 2025 roku „Kopalnia Kultury” została samodzielną instytucją kultury. Sytuacja ta, nie zmieniła funkcjonalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w zakresie jej działań czysto bibliotecznych. Biblioteka borykała się ograniczoną ilością środków finansowych. Sytuacja ta, nie wpłynęła destabilizująco na funkcjonowanie biblioteki, gdyż bibliotekarze wykazywali się inicjatywą i pomysłowością w organizacji spotkań i imprez bibliotecznych, których duża część nie wymagała nakładów finansowych. Doświadczenia okresu pandemii dały dalszy asumpt do prowadzenia spotkań także w formie on line. Wszystkie przedsięwzięcia podejmowane przez bibliotekę cieszyły się dużym zainteresowaniem, co można odczytywać, że biblioteka odgrywa ważną rolę w życiu mieszkańców Czeladzi. W roku sprawozdawczym uczestniczyliśmy w ogólnopolskich akcjach: „Narodowe czytanie”, „Noc bibliotek”, jak również organizowaliśmy też dodatkowe atrakcje w ramach „Tygodnia bibliotek”. Problemem z którym mierzyła się biblioteka w minionym roku to niewystarczające środki finansowe. Powodowało to że nie mogliśmy w pełni zaspokoić potrzeb w zakresie wyposażenia biblioteki w sprzęt który jest niezbędny do jej nowoczesnego funkcjonowania. Aby sytuację finansową poprawić występowaliśmy w różnych konkursach dotacyjnych. Udało się pozyskać środki w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, co przynajmniej pewnym stopniu złagodziło niedobory finansowe przeznaczone na nowości i dzięki temu nasi czytelnicy wyrażają zadowolenie z zasobów naszej biblioteki.

1.2. Zmiany w dokumentach organizacyjnych i ich zakres w stosunku do stanu w 2024 r. (np. w statutach, regulaminach, instrukcji kancelaryjnej, dokumentacji związanej z ochroną danych osobowych).

W roku 2025 nastąpiła zmiana w zakresie usunięcia ze struktury biblioteki, działu „Kopalnia Kultury”.

1.3. Czy istnieją zagrożenia, a może własne plany dotyczące zmian w sieci bibliotecznej w 2026 r. (np. łączenie lub likwidacja filii, połączenie biblioteki z inną instytucją?)

Nie dotyczy.

1.4. Nagrody, wyróżnienia otrzymane przez Bibliotekę i bibliotekarzy w 2025 r. (kto przyznał, za co?).

Biblioteka otrzymała od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej list z podziękowaniem za udział i współtworzenie Narodowego Czytania.

Jedna z filii biblioteki otrzymała Certyfikat Instytutu Książki za realizację projektu Mała Książka – Wielki Człowiek.

1.5. Dostępność usług bibliotecznych w soboty – czy biblioteka pracuje w soboty, problemy ze zmianą organizacji pracy biblioteki w ciągu tygodnia, poziom czytelnictwa w soboty. Ocena dostępności biblioteki w soboty. Czy biblioteka, która nie pracuje w soboty rozważa otwarcie placówki w 1/2 sobót w roku, aby spełnić kryteria przystąpienia do dotacji na zakup i zdalny dostęp do nowości w 2026?

Wszystkie agendy mieszczące się w Bibliotece Głównej oraz Filia nr 2 są dostępne dla czytelników przez minimum dwie soboty w miesiącu w godz. 9.00 – 15.00 (6 godzin). Informacje o sobotach pracujących w danym miesiącu są dostępne w bibliotece, na stronie internetowej biblioteki i na jej profilu na Facebooku. Czytelnicy informowani są również telefonicznie. Biblioteka nie może pracować większej ilości sobót w ciągu miesiąca ze względów organizacyjnych – nie ma wystarczającej liczby pracowników merytorycznych do pracy w każdą sobotę.

Jeżeli istnieje taka potrzeba to otwierana dodatkowo w sobotę jest także Filia nr 5. W tym roku było to spowodowane organizowaniem np.: Industriady,

Poziom czytelnictwa w soboty jest zdecydowanie mniejszy niż w ciągu tygodnia, w trakcie dyżuru sobotniego placówki odwiedza od 10 do 30 czytelników. Nie zmienia to faktu, iż takie rozwiązanie daje szansę do skorzystania z zasobów biblioteki osobom pracującym.

2. Zmiany w sieci. Modernizacja bazy lokalowej

2.1 Utworzenie nowych filii, punktów bibliotecznych, nowe komórki organizacyjne (lokalizacja, wyposażenie)

W 2025 roku nie zostały utworzone żadne placówki filialne.

2.2. Likwidacja filii, punktów bibliotecznych, połączenia placówek (przyczyny).

W 2025 roku nie została zamknięta żadna placówka filialna, natomiast jak zostało to podane w pkt. 1.1, ze struktury biblioteki wydzielony został dział „ Kopalnia Kultury”, który stał się samodzielną instytucją kultury.

2.3. Zakupy nowych sprzętów, urządzeń technicznych (o wartości powyżej 1000 zł) znacząco poprawiających jakość pracy i estetykę pomieszczeń (przykłady).

W 2025 roku nie dokonywano zakupów tym zakresie.

2.4. Modernizacja lokali bibliotecznych – nowe lokale, adaptacje, przykłady największych remontów i ich zakres, czy zaszły w ciągu roku jakieś zmiany w zakresie przystosowania lokali bibliotecznych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W 2025 roku w bibliotece głównej wyremontowano posadzkę oraz położono nową wykładzinę w dziale Gromadzenia i Opracowania Zbiorów.

2.5. Panele fotowoltaiczne oraz inne sposoby oszczędzania energii elektrycznej – czy biblioteka założyła panele w rok 2025 lub planuje założyć w roku 2026?

Biblioteka w roku 2025 nie zakładała nowych paneli fotowoltaicznych natomiast planuje montaż paneli fotowoltaicznych w roku 2026 w Filii nr 2. Filia ta ma być poddana modernizacji i w ramach tego zadania planuje się fotowoltaikę.

3. Komputeryzacja

3.1. Stosowany system biblioteczny.

Biblioteka od 01 czerwca 2023 roku jest użytkownikiem zintegrowanego systemu zarządzania biblioteką SowaSQL Premium (wersja 2.1.14) w zakresie modułów : podstawowego, retrokonwersji katalogu z protokołem Z39.50, opracowania inwentarza, obsługi wypożyczalni ze statystykami, skontrum oraz zdalnego zamawiania i rezerwowania materiałów bibliotecznych.

3.2. E-usługi oraz nowe technologie.

Biblioteka w ramach stosowanego systemu bibliotecznego SOWA oferuje dla czytelników: katalog on-line dostępny dla wszystkich zainteresowanych na stronie internetowej biblioteki,

możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne, możliwość zdalnej rezerwacji materiałów bibliotecznych do wypożyczenia, możliwość zdalnego przedłużania terminów zwrotów materiałów bibliotecznych, elektroniczne (e-mail) powiadomienia o terminach zwrotu materiałów bibliotecznych poprzez biblioteczny system komputerowy, formularze zapytań do bibliotekarza, profile na portalach społecznościowych, zdalny dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych spoza sieci instytucji (czasopismo i baza danych INFORLEX, Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA), udostępnianie on-line zdigitalizowanych zbiorów biblioteki dotyczących historii Czeladzi w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej,

3.2.1. Czy biblioteka użytkuje wrzutnie, książkomaty lub inne urządzenia pozwalające na samodzielny odbiór/zwrot materiałów przez czytelnika?

Z myślą o wygodzie czytelników od 2022 roku przy wejściu do Biblioteki Głównej jest zamontowana wrzutnia. Jest ona dużym udogodnieniem dla czytelników, którzy mogą zwrócić książki poza godzinami pracy biblioteki lub w weekendy. Użytkownicy są bardzo zadowoleni z takiego rozwiązania. Bardzo dobrym rozwiązaniem byłby książkomat, niestety na chwilę obecną biblioteka nie dysponuje takim urządzeniem.

3.3. Oferta mediów elektronicznych w 2025 (zakup/ udostępnianie czytników ebooków, czytników, udostępniane bazy danych itp.)

W 2025 r. zbiory placówki wzbogaciły się o 63 egzemplarze nowych audiobooków oraz 22 szt. książek z tzw. serii „Duże Litery” (duża czcionka). Na koniec roku sprawozdawczego baza w tym zakresie wynosiła 1855 egzemplarzy. W naszej ofercie dla czytelników nie ma czytników ebooków i czytników. Użytkownicy biblioteki mogą korzystać z elektronicznego katalogu.

3.3.1. Licencjonowane zbiory elektroniczne (serwisy z ebookami i audiobookami)-nazwy serwisów, z których korzystano w 2025 roku, ocena ich oferty wydawniczej oraz popularności wśród czytelników. Czy dochodziło do zmian zainteresowania poszczególnymi serwisami, co mogło na to wpłynąć?

Czytelnia Naukowa naszej biblioteki oferowała zdalny dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych spoza sieci naszej instytucji – dostęp do czasopisma i bazy danych INFORLEX oraz Cyfrową Wypożyczalnię Książek i Czasopism Naukowych ACADEMICA.

3.4. Proszę opisać inne, niewymienione wcześniej e-usługi w Bibliotece (bazy danych, w tym współtworzenie bibliotek cyfrowych, zbiory, wirtualne zwiedzanie, kody QR, kursy, inne)? Do kogo były adresowane? Kto z nich najczęściej korzystał? Jakie było zainteresowanie tymi usługami?

Od kilkunastu lat Czytelnia Naukowa naszej biblioteki współtworzy Śląską Bibliotekę Cyfrową, udostępniając tam zdigitalizowane zbiory naszej ksiąźnicy, dotyczące historii Czeladzi. Jednocześnie, w dalszym ciągu pracownicy filii nr 5 digitalizują zbiory regionalne – Zeszyty Czeladzkie do Śląskiej Biblioteki Cyfrowej. Z zasobów tych korzystają głównie miłośnicy historii lokalnej i wśród nich cieszy się największym zainteresowaniem. Są to zasadniczo osoby powyżej 55 roku życia. Na koniec roku sprawozdawczego w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej dostępnych było on-line 256 dokumentów z czeladzkiej ksiąźnicy.

Od 2024 roku Filia nr 5 naszej biblioteki podjęła współpracę z Biblioteką Publiczną w Miłosławiu. Współpraca ta zaowocowała tym, że raz w miesiącu udostępniany jest (przez pracownice tamtejszej biblioteki) na Facebooku Mediateki (Filia 5) odcinek kanału prowadzonego na You Tube - Przystanek: biblioteka. Są to rozmowy o książkach zachęcające do dyskusji, ukazujące ciekawe pozycje na rynku wydawniczym. To działanie cieszy się dużym zainteresowaniem, zwłaszcza wśród młodzieży 16+, studentów i osób aktywnych zawodowo. Od 2025 filia nr 5, czyli Mediateka, współpracuje z Camera Movie Books Rewievs - kanału youtube i podcastu prowadzonego przez Łukasza Piotrowskiego, zawierającego rozmowy z autorami książek. Transmisje odcinków cieszą się zainteresowaniem wśród osób 30+, osób aktywnych zawodowo, w większości kobiet.

3.5. Jakie niewymienione wyżej nowe technologie wykorzystywano w pracy z czytelnikiem (np. tablety, roboty, tablice multimedialne itd.)?

W Filii nr 5 (Mediatek) wykorzystywano w pracy z czytelnikiem tablicę multimedialną, okulary VR 3D, okulary VR podłogę interaktywną oraz automat do gier MTJ REFLEX i automat MTJ do gier interaktywnych. Ta filia ukierunkowana jest w naszej strukturze, jako placówka korzystająca z różnych zasobów multimedialnych.

3.6. Istotne zmiany, inwestycje w zakresie komputeryzacji (zakup sprzętu, oprogramowania bibliotecznego) w 2025.

Rok 2025 nie przyniósł zmian w zakresie komputeryzacji.

4. Zbiory biblioteczne

4.1. Polityka gromadzenia zbiorów książkowych, nieksiążkowych, własnych plików ebooków, preferencje.

Z budżetu miasta na zakup nowości w 2025 r. przeznaczono 50.000,00 zł.

Otrzymany grant Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyniósł 15.000,00 zł. Miasto znalazło się w trzeciej, najwyższej grupie pod względem dochodu na 1 mieszkańca i otrzymaliśmy niższy grant (procentowy udział wynosił : 80% - budżet : 20% - grant). W roku ubiegłym procentowy udział wynosił 65% : 35%.

Mimo zwiększonej kwoty na zakup nowości wydawniczych, ale również stale wzrastającym cenom książek i audiobooków, trudno mówić o jakiegokolwiek polityce zakupu. Przeciętna cena detaliczna powieści wzrosła w ciągu 2025 roku od 49,90 zł do 95,00 zł. Mimo wynegocjowanych w hurtowniach wysokich upustów od cen detalicznych książek (36% do 48%), zakup nowości wydawniczych musiał ulegać dużej weryfikacji.

Zakupiono najbardziej poszukiwane przez czytelników tytuły i ukazujące się bestsellery.

Starano się uzupełnić kontynuacje najbardziej poczytnych serii.

Przy tak niskim budżecie na zakup nowości wydawniczych trudno mówić o jakiegokolwiek polityce zakupu. Dodatkowo, trzeba zauważyć systematyczny wzrost cen książek i audiobooków. Przeciętna cena detaliczna powieści wzrosła w ciągu 2024 roku od 49,90 zł do 80,00 zł. Mimo wynegocjowanych w hurtowniach wysokich upustów od cen detalicznych książek (36% do 48%), zakup nowości wydawniczych musiał ulegać dużej weryfikacji.

Zakupiono najbardziej poszukiwane przez czytelników tytuły i ukazujące się bestsellery.

Starano się uzupełnić kontynuacje najbardziej poczytnych serii.

W roku bieżącym pozyskano sponsora dzięki któremu można było w minimalnym stopniu poszerzyć ofertę księgozbioru Wypożyczalni dla Dorosłych i Oddziału dla Dzieci i Młodzieży (przybyło 328 wol. na kwotę 9.191,96 zł).

Zakupiono m.in. : Maciej Czarniecki *Dla dobra dziecka : szwedzki socjal i polscy rodzice*, Magda i Piotr Mieśnik *Kwaśne jabłka : o przemocy wobec dzieci*, Noski : *tak ćpają polskie dzieci*, Danuta Awolusi *Wybrałam Allaha : Polki, które przeszły na islam*, Katarzyna Wężyk *Zuchwałe : kobiety, które chciały więcej*, Andrew Roberts *Wicher wojny : militarna historia II wojny światowej*, Małgorzata Paszkowska *Przewodnik po prawach pacjenta*, Katarzyna Jasiołek *Dom Mody Telimena : co nosiły Polki*, Tomasz Pindel *Śmierć i inni święci : Ameryka Łacińska i jej wierzenia*, Marta Wroniszewska *Matka bez wyboru : o kobietach, które opuściły swoje dzieci*, Marta Bilaska, Mikołaj Podolski *Zaginiona Iwona Wieczorek : koniec kłamstw*, Marek Niedźwiecki, Piotr Stelmach *Single z Żoliborza*, Alice Lugen ZATO : *miasta zamknięte w Związku Radzieckim*, Bartosz Wojsa *Dzieci odchodzą w ciszy : sprawa Kamilka z Częstochowy*, Katarzyna Droga *Jaskółki : powieść o kobietach mody PRL-u ....* oraz książki o charakterze poradników : Joanna Piórek-Wojciechowska *Bez bólu : nie daj sobie wmówić, że ból to twoja uroda*, Magda Łucyna, Katarzyna Górniak *Taka twoja uroda : jak endometrioza niszczy życie Polek*, Naomi Watts *Już się nie boję!*, *O menopauzie : czego ginekolog ci nie powie*, *O tarczycy : czego ginekolog ci nie powie*, ...

Powiększono ofertę biografii m.in. : Marta Byczkowska-Nowak *Nieocalony* : Tadeusz Borowski : biografia, Iwona Kienzler *William i Kate : zwyczajna królewska miłość*, Aleksandra J. Ostroch *Maria Pawlikowska-Jasnorzewska : życie w poezji skrojone*, Anna Arno *Konstanty Ildefons Gałczyński :*

niebezpieczny poeta, Daisy Goodwin Diwa : opowieść o Marii Callas, Charles Seife Hawking Hawking : geniusz i celebryta, Iza Michalewicz, Jerzy Danielewicz Villas, Ryszard Abraham Zofia Czerwińska : całuję prawe oczko misia Rysia, Katarzyna Stoparczyk Tym : człowiek szczerzy na trzy litery, Maureen Callahan Nie pytaj : klan Kennedych i kobiety, które zniszczyli, Robert Jobson : Karol III : biografia króla, Laura Jackson Freddie Mercury : biografia, Maciej Orłoś Poza scenariuszem, Dariusz Kortko, Judyta Watoła Zembala : szpital to ja : historia sławnego kardiochirurga, Mariusz Walter Miłość i telewizja, Ozzy Osbourne : ostatnie namaszczenie, Marek Niedźwiedzki Radiota czyli skąd się biorą niedźwiedzie, Muniek Staszczuk Chłopaki (nie) płaczą ,

....

Dla miłośników podróży i gór kupiono m.in.: Osiejewicz Magdalena RPA : bajka dla wybranych, Krzysztof Monastyrski Barcelona : w blasku sagrady, w cieniu palm, Wade Daris W stronę ciszy : wielka wojna, Mallory i podbój Everestu, Marta Dziok-Kaczyńska Anglia : czas na herbatę, John McPhee Plac Zgody : wieczyście neutralna Szwajcaria, Krzysztof Gierak, Julita Kucińska Portugalia : tam, gdzie zwalnia czas, Grzegorz Kapla Camino : opowieść wędrowna, Krystyna Mrugalska Albania : tam, gdzie morze jest bardziej niebieskie, a życie płynie w rytmie avash-avash, Krzysztof Bzowski Skalne miasta Czech, Piotr Gociek Tajemnicza Kreta : wolność, historia, legenda, Patrycja Chajęcka Chorwacja : ciemniejsza strona słońca, Ewa Białas-Bomba Korea Południowa : ojczyzna k-popu, w której tradycja przeplata się z technologią, Marta Abramczyk-Weder Turcja : orient oswojony, Patrycja Kupiec Szwecja : wędrowka przez krainę mitów i mgły, Anna Kowalska Z miłości do Paryża : tajemnice miasta marzeń, ...

W roku bieżącym ukazało się sporo powieści, nawiązujących do okresu II wojny światowej :

Maria Paszyńska Bibliotekarka z Warszawy, Anna Rybakiewicz Ostatni z listy i Wojenne siostry, Nina Zawadzka Skazana na miłość, Wiktoria Gische Zaręczona z nazistą, Maja Jaszewska Wojenna sukienka, Agnieszka Jeż Kim naprawdę jestem, Magdalena Wojtkiewicz A las pamięta, Katarzyna Skopiec Ocaleni z Drohobycza, R. A. Olek cykl Niemra (Matilde, Matylda), Carla Montero Księżycowa winnica, Tony Matthens Sześć lat pod ziemią, Ewa Formella Muszelka dla Anny, Gaelle Nohant Biuro skradzionych wspomnień, Wendy Holden Nauczyciel z Auschwitz, Kate Thompson Mała wojenna biblioteka .....

Dla dorosłych kupowano najnowsze tytuły polskich autorów : Katarzyny Bondy, Kasi Bulicz-Kasprzak, Ewy Cielesz, Renaty Czarnieckiej, Romy J. Fiszer, Ewy Formelli, Gabrieli Gargaś, Wiktorii Gische, Albeny Grabowskiej, Agnieszki Jeż, Joanny Jax, Agnieszki Janiszewskiej, Izabeli Januszewskiej, Anny Karpińskiej, Darii Kaszubowskiej, Magdaleny Knedler, Magdaleny Kordel, Renaty Kosiń, Anety Krasińskiej, Agnieszki Krawczyk, Sylwi Kubik, Agnieszki Lis, Katarzyny Michalak, Doroty Milli, Krystyny Mirek, Agnieszki Olejniczak, Agnieszki Olejnik, Agnieszki Olszanowskiej, Marii Paszyńskiej, Katarzyny Przybyłek, Katarzyny Puzyńskiej, Małgorzaty Rogali, Olgi Rudnickiej, Anny Robakiewicz, Wioletty Sawickiej, Alicji Sinickiej Małgorzaty Oliwii Sobczak, Joanny Szarańskiej, Edyty Świętek, Joanny Tekieli, Magdaleny Wala, Sabiny Waszut, Weroniki Wierzchowskiej, Karoliny Wilczyńskiej, Magdaleny Witkiewicz, Katarzyny Wolwowicz, Kingi Wójcik, Joanny Wtulich, Barbary Wysoczańskiej, Marty Zaborowskiej, oraz Krzysztofa Bachusa, Adriana Bednarka, Przemysława Borkowskiego, Piotra Borlika, Igora Brejdyganta, Grzegorza Brudnika, Wojciecha Chmielarza, Maxa Czornyj, Ryszarda Ćwirleja, Sławka Gortycha, Mieczysława Gorzki, Piotra Kościelnego, Marka Krajewskiego, Roberta Małeckiego, Marcina Margielewskiego, Marcela Mossa, Remigiusza Mroza, Jędrzeja Pasierskiego, Przemysława Piotrowskiego, Aleksandra Rogozińskiego, Macieja Siembiedy, Cyryla Sone, Marka Stelara, Michała Śmigłaka, Wojciecha Wójcika, Przemysława Żarskiego .....

Literaturę zagraniczną reprezentują autorzy m.in. : Barbara Baraldi, Dan Brown, Ann Cleeves, Harlan Coben, Kathryn Croft, Tess Gerritsen, Kristin Hannah, Daniel Hurst, Lisa Jewell, Freida McFadden, Jojo Moyes, Jodi Picoult, Natasha Preston, J.D. Robb, Nora Roberts, Lisa See, Nicolas Sparks, Paige Toon, Rebecca Yarros, Ruth Ware, Sue Watson.....

Dla zwolenników kryminalnych powieści pisarzy skandynawskich, zakupiono pozycje : Jussi Adler-Olsen, Emmy Angstrom, Fredricka Backmana, Samueli Bjork, Cilli & Rolf Borjlind, Thomasa Eriksona, Camilli Grebe, Larsa Keplera, Camilli Lackberg, Johna Ajride Lindqvista, Lisy Marklund, Jo Nesbo, Satu Ramo, Karin Smirnoff ...

Miłośniczkom literatury historycznej i „kobiecej” przybyły książki poczytnych autorek : Ewy Cielesz, Renaty Czarnieckiej, Sorayi Lane, Zofii Mąkosa, Kate Morton, Magdaleny Niedźwiedzkiej, Moniki Raspen, Lucindy Riley, Katarzyny Ryrych, Lisy Scottoline, Weroniki Wierzchowskiej ...

Dla odbiorców fantastyki zakupiono książki : Johna Gwynne, Anety Jadowskiej, J. K. Komudy, Marcina Mortki, Siri Pettersen, Jacka Piekary, Andrzeja Pilipiuka, Adama Przechrztzy, Magdaleny Sajdak, Andrzeja Sapkowskiego, J. R. R. Tolkiena, M. L. Wanga ....

Zbiory biblioteki wzbogaciły się w tym roku o pozycje **czeladzkich pisarzy** :

- Magdalena Majcher   *Bajtel, Frela*
- Marta Bijan   *Wszystko już było*
- Aleksandra Bekus   *Wierszowane dobranocki, Zygmunt Szkocny : historie na milimetrych skrawkach papieru*

Zakup **literatury dziecięcej i młodzieżowej** podlega dużej selekcji. Kontynuowane są m.in. cykle dla młodzieży : Ignacy i Mela na tropie złodzieja, Mazurscy w podróży, Banda wełniaków, Szkoła Magicznych Zwierząt, Nelly Rapp i ..., Wakacje z koszmakiem, Timmi Tobbson, Genialni Odkrywcy, Najgorszy Tydzień Życia, Aveline Jones i ... , Smaczna Banda i Emocje, Podręcznik dla Superbohaterów, Woodwalkers, Tata w tarapatach, Paka z domku na drzewie, ...

Zakupiono współczesną literaturę o problemach młodzieży: Weronika Anna Marczak *Ally Love*, Agnieszka Karecka *You Are My Hope*, Maria Krasowska *Chasing Paris*, Małgorzata Kur *Dziesięć życzeń w tym jedno nie do spełnienia*, Jenny Han cykl *Lato ...*

Dla młodszych zakupiono serię: Smaczna Banda, Biuro Detektywistyczne Lassego i Mai, Tata Oli, Już czytam sylabami, Edek, Upiorne wakacje oraz pozycje :

- *Co się zdarza u lekarza, Babcia i ja : przewodnik dla wnucząt, Nie, bo nie!, Zęby : masz tylko dwa zestawy, Poznajcie nas : dzieci z różnych stron świata, ...*
- bajeczki dla najmłodszych : *List z głębi lasu, Po prostu Ted, Kocham cię do końca świata, Wielbłąd, który marudził, Kocham cię, tato!, Ja i moja mama, Na zawsze razem, Gdzie jest mój kocyk, Nie tak miało być, ...*
- popularyzujące wiedzę : *Ciało od podszewki, Mózg ogarnia wszystko, Księga rekinów, Walenie : sekretne życie, Tajemnice głębin oceanu...*
- książki z serii Podświetl i odkryj : *Oceany, Dinozaury, Na farmie, Ludzkie ciało, Sekrety zimy, Sztuka kamuflażu zwierząt...*
- książki sensoryczne (Dotknij i poczuj, Pogłaszcz mnie) : *Zwierzęta w dżungli, Zwierzęta w domu, Dzień w Tulisiowie, Noc w Tulisiowie*
- dotyczące rozvodu, rozstania i rodzin patchworkowych : Clare Helen Welsh *Będzie inaczej : o rozstaniu rodziców*, Earle Phil : *Moje dwie rodziny, Moje dwa domy*
- książki POP – UP : *Niezwykłe zwierzęta , Muminki szukają domu, Rok w Dolinie Muminków, Bluey : wielki pop-up*

Zakupiono również dalsze części *Przewodnika dla dużych i małych odkrywców* (Warszawa, Dolny Śląsk)

Zakup nowości

	ilość	wartość w zł
Przybytki zbiorów Biblioteki w 2025 roku	3.497	103.202,67
w tym:		
* <u>zbiory książkowe:</u>	3.434	101.705,42
Zakup ogółem	2.585	75.826,77
- zakup ze środków samorządowych	1.663	49.069,70
- darowizny gotówkowe	415	11.655,14
- odkupione za zagubione	6	206,00
- dotacja Ministerstwa Kultury	501	14.895,93
Dary rzeczowe	849	25.878,65

Zakup ogółem	52	1.202,25
- ze środków samorządowych wydawnictwa multimedialne	40	930,30
- grant Ministerstwa Kultury wydawnictwa multimedialne	4	104,07
- dar gotówkowy (wydawnictwa multimedialne))	8	167,88
Dary rzeczowe	11	295,00
- wydawnictwa multimedialne	11	295,00

Średnia cena zakupionej nowości książkowej wyniosła 29,33 zł.
Średnia cena zakupionej nowości wyniosła 29,21 zł.

Ogólnie przybytki zbiorów w porównaniu z poprzednimi latami kształtowały się następująco :

Rok	ilość	Kwota
2020	4.326	109.418,67 zł
2021	3.922	95.743,16 zł
2022	1.923	49.643,31 zł
2023	3.400	88.005,19 zł
2024	3.261	94.044,10 zł
2025	3.497	103.202,67 zł.

Ilość przybyłych zbiorów książkowych i wielkość wydatków na poszczególne agendy Biblioteki w 2025 roku przedstawiała się następująco :

	Zakup		Dary rzeczowe		Ogółem	
Wypożyczalnia	940	29.162,32	130	5.015,00	1.070	34.177,32
Czytelnia Naukowa	2	70,54	3	110,00	5	180,54
Oddział dla dzieci...	407	10.497,35	116	3.095,00	523	13.582,35
	1.349	39.720,21	249	8.220,00	1.598	47.940,21
Filia nr 1	374	11.022,75	230	6.865,59	604	17.888,34
Filia nr 2	466	13.664,10	89	2.980,00	555	16.644,10
Filia nr 5	396	11.419,71	281	7.813,06	677	19.232,77
	2.585	75.826,77	849	25.878,65	3.434	101.705,42

Na 1 czytelnika :

zakupiono 0,62 wol. (środki samorządowe + MKiDN + dary
gotówkowe + odkupione za zagubione.)
przybyło 0,82 wol. (zakup + dary)
przybyło 0,84 egz. (książki + audiobooki)

Na 100 mieszkańców :

zakupiono 8,78 wol. (środki samorządowe + MKiDN +
+ dary gotówkowe)
przybyło 11,67 wol. (zakup + dary)
przybyło 11,88 egz. (książki + audiobooki)

Liczba czytelników na 100 mieszkańców 14,20
Liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców 387,11

W 2025 roku przybyło ogółem 3.434 wol. zbiorów książkowych, z tego :

* literatura piękna dla dorosłych 2.257 wol. = 65,73 %
* literatura piękna dla dzieci 851 wol. = 24,78 %
* literatura popularnonaukowa 326 wol. = 9,49 %

Główne zakupy nowości wydawniczych dokonywane były w hurtowniach książek : PLATON w Ożarowie Mazowieckim i ATENEUM w Krakowie. Hurtownie te na drodze negocjacji zobowiązywały się do dostarczania książek z bieżącego ruchu wydawniczego, zachowując procedury *Ustawy o zamówieniach publicznych*. Współpraca układała się dobrze, dostawcy starali się realizować także nasze dodatkowe zamówienia. Uzyskaliśmy drogą negocjacji od 30 do 48 % upustu od ceny detalicznej książek.

Informacje o potrzebach czytelników pozyskiwane są poprzez analizę dezyderatów składanych przez pracowników udostępniania, poprzez obserwację rynku wydawniczego, informacji pojawiających się w mediach, zapowiedzi wydawniczych poszczególnych wydawnictw, księgarni internetowych i recenzji nowości zamieszczanych w prasie codziennej i w czasopismach.

Zakup pozostałych zbiorów :

W 2025 roku przybyło 63 egz. książki mówionej (audiobooków) do Wypożyczalni dla Dorosłych oraz do Filii nr 5 .

Zakupiono m.in. :

- cykle : Lisa Harris *Akta Nikki Boyd*, Renata Czarnańska *Bona : królowa rodu Sforzów*, Dorota Pająk-Puda *Polskie królowe*, Dorota Mili *Marzenia do spełnienia*, Ewa Cieleś *Zakryte lustra*, Elizabeth Camden *Nowojorskie kobiety*, Denis Hunter *Pensjonat Bluebell*,...
- Wojciech Wójcik *Jęk zamykanych bram*, Żaneta Pawlik *Za zastoną milczenia*, Kamila Cudnik *Zgadnij, kim jestem*, Anna Potyra *Kat, Ofiara*, Ken Follett *Słup ognia, Świat bez końca*, Ewelina Miśkiewicz *Gniazdo sierot*.

W 2025 roku z powodów finansowych nie mogliśmy udostępnić naszym czytelnikom bezpłatnych kodów do serwisu Legimi, EmpikGo...

Dotacja Biblioteki Narodowej

W 2025 roku otrzymano grant z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 15.000,00 zł na zadanie „Poprawa oferty bibliotek publicznych – Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych”, dotyczący dofinansowania zadań w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy program Rozwoju Czytelnictwa 2.0”. Zakupu dokonano w oparciu o : Umowę Nr Z-1.07210.1794.2025/01 z dnia 04 września 2025 r. zawartą pomiędzy Biblioteką Narodową w Warszawie a Miejską Biblioteką Publiczną w Czeladzi. Zakupiono ogółem 501 wol. i 4 egz. książki mówionej (audiobooków).

Struktura zakupionych książek z dotacji :

* literatura piękna dla dorosłych	312 wol.	=	62,28 %
* literatura piękna dla dzieci i młodz.	120 wol.	=	23,95 %
* literatura popularnonaukowa	69 wol.	=	13,77 %

	Ilość książek	Wartość
Wypożyczalnia dla Dorosłych	164	5.211,16
Czytelnia Naukowa	1	29,28
Oddział dla Dzieci i Młodzieży	63	1.593,88
	228	6.834,32
Filia nr 1	82	2.496,97
Filia nr 2	98	2.891,17
Filia nr 5	93	2.673,47

	501	14.895,93
Książka mówiona (Audiobooki)	4	104,07
Ogółem	505	15.000,00

Struktura księgozbioru :

Na dzień 31.12.2025 r. książkowe zbiory biblioteczne liczyły 143.483 wol.
z tego :

- literatura piękna dla dorosłych	67.575	47,10 %
- literatura piękna dla dzieci i młodzieży	31.769	22,14 %
- literatura naukowa	44.245	30,76 %

Na 1 mieszkańca Czeladzi przypada	4,88 wol.
Na 1 czytelnika przypada	34,34 wol.

Selekcja zbiorów

Wycofano w 2025 r. ze zbiorów ogółem 1.814 wol. Były to książki : zniszczone, zacytane, zagubione przez czytelników.

	ilość	wartość
Wypożyczalnia	813	974,55
Oddział dla Dzieci	2	7,30
	815	981,81
Filia nr 1	400	135,06
Filia nr 5	599	3.110,03
Ogółem	1.814	4.226,94

Usunięto książki ogółem na kwotę:	4.226,94 zł
- zniszczone, zacytane	1.811 wol. 4.194,64 zł
- zagubione przez czytelników	3 wol. 32,30 zł

Zdjęto również ze stanu inwentarzowego 3 egz. audiobooków na kwotę 32,30 zł.

4.2. Prenumerata czasopism – potrzeby a realia; zakup czasopism elektronicznych (opłacalność, korzyści).

Zakup prasy w 2025 roku, dostępnej we wszystkich agendach Biblioteki Miejskiej w Czeladzi wyniósł 8.324,57 zł :

- prenumerata (KOLPORTER)	5.991,32 zł
- prenumerata w wydawnictwach	332,00 zł

środki budżetowe :	6.323,32 zł
-prenumerata INFORLEX Administracja Standard online	3.417,31 zł

środki budżetowe	9.740,63 zł

Ze względów finansowych zrezygnowano z prenumeraty gazet i czasopism filiach bibliotecznych. W Centrali pozostawiono w 8 tytułów : Dziennik Zachodni, Sport, Angora i Biblioteka Publiczna, Biblioteka w szkole, Charaktery, Newsweek Polska.. W Oddziale dla Dzieci i Młodzieży dostępny jest Świerszчыk.

	Ilość tytułów	- w tym z prenumeraty
Czytelnia Naukowa	39	8
Oddział dla Dzieci	3	1
	42	9
Filia nr 1	15	2
Filia nr 2	12	4
Filia nr 5	9	2
Ogółem	78	17

Dużą ilość tytułów czasopism otrzymują placówki od bibliotekarzy i czytelników. Przeczytane gazety i czasopisma zasilają czytelnice, m.in.: *Agora, Viva, Retro, Życie na gorąco, Świerszчыk : Reporter, Twój Styl, Zwierciadło, Polityka, Wysokie Obcasy Extra,*

W 2025 roku w Bibliotece dostępne były następujące czasopisma bibliotekarskie z których korzystali pracownicy MBP oraz czytelnicy:

-*Biblioteka Publiczna, Biblioteka w szkole* (prenumerata)

- czasopismo *Książki*, wydawane przez „Gazetę Wyborczą” jako samodzielna publikacja, miesięcznik (dar czytelnika)

Czytelnicy naszej Biblioteki bardziej skłaniają się ku tradycyjnej, papierowej formie gazet i czasopism. Nie wykazują chęci przejścia na czasopisma elektroniczne.

4.3. Gry planszowe – czy w 2025 były gromadzone i udostępniane, jakie było zainteresowanie, na jakich zasadach je udostępniano/wypożyczano (stosowne zabezpieczenia)

Gry planszowe są gromadzone w bibliotece. Na koniec okresu sprawozdawczego biblioteka dysponowała 215 grami. W związku z dużym zainteresowaniem, zbiory w tym zakresie są uzupełniane, oczywiście w miarę posiadanych środków. Ważnym elementem powiększającym zasób gier są darowizny. Gry wykorzystywane są głównie „na miejscu”, często z tej formy korzystają rodzice przychodzący z dziećmi do biblioteki i w ten sposób wspólnie spędzają wolny czas. Z gier w głównej mierze korzystają osoby młodsze. Biblioteka udostępnia także gry „do domu”, czas wypożyczenia to 2 tygodnie. Jako zabezpieczenie, w części gier stosowane są paski magnetyczne. Dodatkowo gry mają obszerny opis mówiący o ilości plansz, oraz innych elementów składowych.

4.4. Komiks – czy gromadzono zbiory komiksowe?

Od 2020 Filia Dziecięca może poszczycić się bogato wyposażoną tzw. Czeladzką Biblioteką Komiksów – zadanie to zrealizowane zostało dzięki środkom uzyskanym z Budżetu Obywatelskiego Miasta Czeladź w 2020 r. (oferta dotyczyła komiksów i powieści graficznych adresowanych zarówno dla młodszych i starszych czytelników). Corocznie staramy się wzbogacać zbiór komiksów o kolejne tytuły i dalsze części posiadanych już pozycji. Zbiory komiksów powiększają się także dzięki temu, że biblioteka otrzymuje je w formie darów. Biblioteka posiada w swoich zbiorach 1.130 komiksów, z czego 241 pozycji to mangi.

4.4.1. Liczba tytułów zakupionych lub pozyskanych komiksów

W 2025 roku do inwentarza wpisanych zostało 123 komiksów (z zakupu 89). Kontynuowano cykle serii : Czarownica Zora, Fibi i Jednorożec, Emma i Wioletta, Kumpelki, Mira, Młodzi Tytani, Sisters, Zombiaczek, Strażniczka Małych Ludzi, Frigiel i Fluffy, Najfutbolniejsi,.

Dokupiono również nowe serie, które poszerzyły ofertę komiksów : Mali Bogowie, Wioska, Klub Smutnych Duchów, Muminki, True Beauty, Kati – kocia opiekunka, Alemina, Najfutbolniejsi, Chis sweet home, SPY x family, Diuna, Nielotni, Dragon Ball Super,

4.4.2. Zainteresowanie czytelników komiksem (komentarz)

Powieści graficzne od zawsze cieszyły się zainteresowaniem czytelników czeladzkiej biblioteki. Seria francuskich komiksów „Asteriks”, zbiór świetnych polskich komiksów przygodowych „Tytus, Romek i A'Tomkek” oraz przygody dwóch słowiańskich wojów Kajko i Kokosza autorstwa Janusza Christy to najchętniej wypożyczane komiksy. Do popularności serii przyczynił się także fakt, że w kanonie lektur szkolnych (według podstawy programowej z 2017 r.) znalazł się komiks *Szkoła latania*. W ten sposób młodzież dowiedziała się o istnieniu literatury obrazkowej, która od kilku lat przeżywa swój rozkwit.

Realizacja zadania – Czeladzka Biblioteka Komiksów rozszerzyła ofertę Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz umożliwiła czeladzianom dostęp do interesującej literatury, która ze względu na cenę poszczególnych tomów często znajduje się poza ich zasięgiem finansowym. Pojawienie się w ofercie biblioteki tak dużej liczby wspaniałych komiksów (w tym japońskich mang) przysporzyło nam wielu nowych czytelników, i to nie tylko z Czeladzi, ale także z miast ościennych. Posiadanie w zasobach Miejskiej Biblioteki Publicznej tytułu różnorodnych i ciekawych tytułów powieści graficznych stanowi również element budowania pozytywnego wizerunku miasta w zakresie jego oferty kulturalnej, ponieważ posiadanie takich zbiorów nie jest rzeczą powszechną w bibliotekach publicznych.

Staramy się zachęcić naszych czytelników do czytania literatury obrazkowej poprzez prowadzenie zajęć „Jak czytać komiksy” oraz wskazywanie wartościowych tytułów.

4.4.3. Mangi – czy w bibliotece są gromadzone i czy wiążą się z nimi dodatkowe aktywności czytelników lub biblioteki (kluby tematyczne, wykłady/pogadanki nt. kultury japońskiej, inne projekty lub inicjatywy)? W jaki sposób są pozyskiwane do zbiorów?

Dużą popularnością, szczególnie wśród młodzieży cieszą się komiksy z gatunku manga, które są częścią składową kultury młodzieżowej ściśle związanej z anime, m.in.: *Fullmetal Alchemist*, *Dragon Ball*, *Super Dragon Ball*, *Spy x family*.

Biblioteka w zbiorze komiksów wyodrębniła mangi. W roku sprawozdawczym przybyło 31 wol. mang z czego z zakupu 7.

W zbiorach biblioteki jest zgromadzonych 246 mang.

4.5. Zbiory muzyczne i filmowe – czy biblioteka gromadzi tego typu zbiory, na jakich nośnikach, w jaki sposób są pozyskiwane i jakie są zasady udostępniania i/lub wypożyczania?

W chwili obecnej biblioteka już od wielu lat nie gromadzi nowych zbiorów muzycznych i filmowych. Posiadamy w swoich zasobach serie muzyki klasycznej na płytach CD, które nie cieszą się popularnością wśród użytkowników.

Od ok. 10 lat nie gromadzimy również zbiorów filmowych. Posiadamy w naszych zbiorach na płytach CD bajki, jak również filmy popularnonaukowe dla dzieci.

Zbiory z tego zakresu można wypożyczyć bezpłatnie, wypożyczający składa podpis na karcie przy dacie wypożyczenia. Jest to forma dodatkowego zabezpieczenia.

Biblioteka odstąpiła od uzupełniania tych zbiorów ze względu na bardzo małe zainteresowanie wynikające z pewnością z faktu, że obecnie jest dostępnych dużo platform i serwisów z filmami, dlatego użytkownicy nie pytają o taką ofertę i nie zgłaszają takich potrzeb.

5. Czytelnictwo. Promocja. Działalność informacyjna. Działalność wydawnicza. Przedsięwzięcia stacjonarne i online

5.1 Czytelnictwo dorosłych

W ciągu 2025 r. placówki biblioteczne zarejestrowano 3.330 czytelników dorosłych (o 64 mniej niż w roku 2024 – spadek o ok.2%). Wskaźnik czytelnictwa wyniósł około 12 czytelników na 100 mieszkańców.

Bibliotekę odwiedziło 69.842 osób (o 1.581 osób mniej niż w 2024r.), z tego:
wypożyczalnia - 50.127 osób,
czytelnia - 19.715 osób.

Z powyższych danych wynika, iż 1 czytelnik odwiedził MBP 20,97 razy w ciągu roku.

Średnio dziennie (licząc wszystkie dni w roku, nie tylko robocze) wszystkie placówki biblioteczne odwiedziło ponad 191 osób, co daje statystycznie prawie 48 odwiedzających w jednej placówce.

Wypożyczono ogółem 116.871 wol. (o 4.086 więcej niż w 2024r.), z tego:

wypożyczalnie – 110.118 wol.

czytelnie – 6.753 wol.

Średnio 1 czytelnik w ciągu roku wypożyczył ponad 35 książek, a liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców wyniosła 393,5 wol.

Odwiedzający czytelnię:

Uzyskali 6.177 informacji (o 302 mniej niż w roku 2024)

Skorzystali z 4.049 czasopism (o 225 więcej niż w 2024r.)

Z dostępu do Internetu skorzystało 1.531 osób (o 5 więcej niż w roku 2024)

Powyższe dane świadczą o tym, że mimo spadku ilości zarejestrowanych czytelników, to ilość udostępnień jak również odwiedzin w bibliotece utrzymuje się na zbliżonym poziomie. To, że czytelnicy odwiedzają bibliotekę jest spowodowane różnorodną ofertą placówki, nie tylko książki i czasopisma, ale również kursy, warsztaty itp. Coraz szerszy dostęp elektroniczny do biblioteki (katalog online) powoduje, że korzystający z zasobów biblioteki nie musi jej odwiedzać fizycznie. Dane pokazują także, że osoby które są czytelnikami, są aktywni i widoczna jest tendencja do częstszego korzystania z zasobów.

Najliczniejszą grupę czytelniczą w bibliotece stanowili czytelnicy pracujący w średnim wieku (od 45 do 60 lat) oraz starsi czytelnicy niepracujący (powyżej 60 lat). W większości użytkownicy zainteresowani byli beletrystyką, literaturą faktu, biografiami oraz reportażami. Najczęściej sięgali po powieści obyczajowe, romanse, biografie, książki sensacyjne i kryminały. Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszyły się horrory i fantastyka. Z literatury popularnonaukowej największym zainteresowaniem cieszyły się książki historyczne, a w szczególności z okresu II wojny światowej i historii najnowszej, biografie osób znanych oraz poradniki psychologiczne i medyczne. Poza tym dorośli czytelnicy chętnie sięgali po książki z dziedziny psychologii i pedagogiki, socjologii i zagadnień społecznych oraz medycyny. Taka struktura zainteresowań czytelników utrzymuje się od dłuższego czasu.

5.1.1 Sposoby promocji czytelnictwa, wydarzenia popularyzacyjne, warsztaty kierowane do dorosłych. Ciekawe przykłady imprez, konferencji, festiwali – w podziale na stacjonarne i online.

Rok 2025 w działaniach biblioteki nie odbiegał w zasadniczy sposób od tego co było podejmowane w latach wcześniejszych. Inicjatywy placówki obejmowały działania kulturalne, informacyjne, edukacyjne, społeczne oraz rozrywkowe. Zasadniczo przedsięwzięcia te były realizowane przez pracowników biblioteki, dzięki temu mogliśmy ograniczyć nakłady finansowe co powodowało, że tych działań mogło być więcej zrealizowanych. Jednocześnie działania te nie wpływały na jakość usług w zakresie bieżącej działalności biblioteki. Ta sytuacja wymagała od wszystkich pracowników dużego zaangażowania, a niejednokrotnie pomysłowości i kreatywności. Biblioteka organizowała wystawy, spotkania autorskie, różnego rodzaju warsztaty, lekcje biblioteczne czy spotkania organizowane w naszych pomieszczeniach dla czytelników oraz mieszkańców Czeladzi. Działania które możemy już nazwać stałymi to organizowanie Wielkiej

Orkiestry Świątecznej Pomocy której sztab mieści się w bibliotece, a pracownicy rejestrują i organizują go w naszej księżnicy. Stałymi przedsięwzięciami są także: Narodowe Czytanie, Akcja Żonkile, Tydzień Bibliotek czy Cała Polska Czyta Dzieciom.

Łącznie w 2024 roku w MBP odbyło się 306 różnego rodzaju imprez i spotkań, w których uczestniczyło 6.120 osób.

Działania kulturalno-edukacyjne dla dorosłych w Bibliotece:

A. Spotkania:

Spotkania stacjonarne:

Dyskusyjny Klub Książki – 11 spotkań,

Cykl spotkań podróżniczych – 17 spotkań,

Cykl spotkań – joga dla mózgu – 17 spotkań,

Cykl spotkań – popołudniowa pora dla seniora – 82 spotkania,

Spotkania on-line:

Cykl spotkań podróżniczych – 16 spotkań,

Cykl spotkań – przystanek biblioteka – 10 spotkań,

B. Wystawy stacjonarne:

Zygmunt Szokcny – historie na milimetrych skrawkach papieru,

Twórcy na jurajskim szlaku,

Między światem a gwiazdami – wystawa malarstwa Pawła Juszczyka,

Magia świąt w Ostoi – wystawa prac Środowiskowego Domu Samopomocy „Ostoja”,

Korzenie i pąki - wystawa Anity i Szymona Jóźwików,

Dzieci w sztuce, sztuka w hafcie – wystawa prac Elżbiety Soczewy-Pięty,

Barwna natura – wystawa malarstwa Stefanii Wójcik,

Skrzydlate serca – wystawa prac Agaty Parady,

Akwarele zimowe – wystawa prac Elżbiety Kawulok.

C. Inne działania kulturalno-edukacyjne – stacjonarne

Organizowanie i przeprowadzenie 34 finału WOŚP,

EkoWalentynki – z miłości do Ziemi – akcja zbierania zużytych baterii,

Akcja Żonkile – rozdawanie papierowych żonkili jako symbolu pamięci o ofiarach Powstania w Gettcie Warszawskim,

Koncert z okazji Dnia Matki – zespoły: CzaroBend, Karmelowe Chilli i Chędożynki

D. Inne działania kulturalno-edukacyjne – online

Nowym działaniem, zapoczątkowanym w 2025 roku była transmisja wywiadów z pisarzami, prowadził je Ł. Piotrowski z Camera Movie Books Rewievs na kanale youtube pt. Słowo Daję czyli rozmowy literackie.

Pracownicy biblioteki prowadzili różnorodne formy promocji działań kulturalnych. Były one w formie bardziej tradycyjnej. Czyli drukowano i kolportowano plakaty, zaproszenia i ulotki informujące o imprezach, przygotowywano informacje prasowe. Wykorzystywano także elektroniczne formy promocji i social media. Zamieszczano informacje na stronie internetowej biblioteki, Urzędu Miasta, Przygotowywano artykuły i posty, na stronę internetową oraz profil na Facebooku.

5.1.2 Spotkania autorskie – nazwiska zaproszonych gości – w podziale na stacjonarne i online.

Wszystkie spotkania odbyły się w formie stacjonarnej z następującymi osobami:

Wojciech Gosek,
Magdalena Majcher,
Aleksandra Bekus,

Aneta Palka,
Jędrzej Pasierski,
Ewa Cieleś,
Jędrzej Dudkiewicz,

5.1.3. Akcje czytelnicze i święta książki, w których Biblioteka brała udział – w podziale na stacjonarne i online.

stacjonarne

- a) Tydzień Bibliotek,
- b) Noc Bibliotek,
- c) Narodowe Czytanie,
- d) Akcja „Żonkile”,
- e) Światowy Dzień Książki oraz Praw Autorskich,
- f) Halloween – Biblioteczne zmory zapraszają po horrory,
- g) „Biblioteka jest kobietą” – akcja promująca czytelnictwo,
- h) Czytelnicza Gwiazdka – akcja rozdawania czytelnikom, ręcznie wykonanych gwiazdek DIY.

5.1.4 Wnioski na temat frekwencji podczas wydarzeń (jakie wydarzenia przyciągają najwięcej odbiorców?).

Frekwencja podczas imprez i wydarzeń organizowanych przez bibliotekę jest bardzo, ale to bardzo zróżnicowana czasami wręcz zaskakująca i trudna do przewidzenia. Zależna nie tylko od tematyki i grupy docelowej, ale również godziny, dnia tygodnia, pory roku, a nawet pogody. Oczywiście wpływ na frekwencję, przy organizacji spotkań autorskich ma także nazwisko autora. Uogólniając, można stwierdzić, że większym zainteresowaniem cieszą się spotkania z lokalnymi twórcami zarówno literackimi jak i z innych dziedzin sztuki. Dużym zainteresowaniem cieszy się Noc Bibliotek, a jest to związane z bogatym i różnorodnym programem przygotowanym na to wydarzenie.

5.2. Czytelnictwo dzieci i młodzieży.

Na koniec 2025 roku w Bibliotece zarejestrowano 1.334 czytelników do 15 roku życia (o 5 więcej w porównaniu z rokiem 2024r.). W dalszym ciągu największą grupę czytelników wypożyczalni dziecięco-młodzieżowych stanowią dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne – od 0 do 12 lat (ponad połowa wszystkich zarejestrowanych).

W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się liczba odwiedzin w wypożyczalni nie przełożyło się to na zwiększenie wypożyczeń, które zmniejszyły się o około 10 %. Biorąc pod uwagę stale zmniejszającą się liczbę mieszkańców Czeladzi, niewielki zakup nowości wydawniczych oraz coraz większą popularność książek elektronicznych, które można czytać na różnych urządzeniach, m.in. komputerach stacjonarnych, laptopach, tabletach, smartfonach czy czytnikach, to liczba młodych czytelników świadczy o ogromnej roli, jaką spełnia biblioteka – przyczyniając się do wzbudzania i rozwijania zainteresowań czytelniczych i kształtowania wrażliwości młodego człowieka. Rozbudzamy w naszych młodych użytkownikach chęć do poszerzania wiedzy poprzez dostęp do różnych nośników informacji, uczymy kreatywności i rozwijamy wrażliwość artystyczną podczas różnego rodzaju zajęć i warsztatów literacko-plastycznych.

5.2.1. Lekcje biblioteczne, warsztaty, szkolenia, konkursy – najciekawsze przykłady wydarzeń promujących czytelnictwo – w podziale na stacjonarne i online.

Placówki MBP w Czeladzi w zakresie działań ukierunkowanych na młodego czytelnika podejmują liczne inicjatywy które mają przybliżyć dzieciom zagadnienia związane z edukacją czytelniczą i medialną. Organizowane są dla młodych czytelników różnego rodzaju spotkania i imprezy kulturalno-edukacyjne, zajęcia animacyjne, warsztaty literacko-plastyczne. Ważnym

działaniem jest też realizacja spotkań w przedszkolach w czasie których przybliżana jest literatura dziecięca.

Biblioteka podejmuje aktywne działania mające na celu edukację czytelniczną oraz medialną. Organizujemy dla młodych czytelników różnego rodzaju spotkania i imprezy kulturalno-edukacyjne, zajęcia animacyjne, warsztaty literacko-plastyczne oraz odwiedzamy przedszkolaki w przedszkolach w czasie tych spotkań przybliżamy literaturę dziecięcą.

W 2025 roku kontynuowaliśmy cykl zajęć plastycznych pt. Dla chcącego nic trudnego (od września nastąpiła zmiana nazwy na Kolorowe kredki). W trakcie zajęć dzieci rozwijały różne umiejętności m.in.: twórczą inicjatywę, pomysłowość oraz kreatywność.

W czasie trwania ferii zimowych, dla najmłodszych zorganizowaliśmy warsztaty pod hasłem Bajkowe ferie w Bibliotece. Podczas warsztatów dzieci rozwijały swoją kreatywność, pomysłowość oraz wyobraźnię. Powstało wiele ciekawych prac wykonanych najróżniejszymi technikami. Nie zabrakło również różnego rodzaju łamigłówek, rebusów, kalambur i gier planszowych, przy których dzieci ćwiczyły sprawność umysłową, spostrzegawczość oraz logiczne myślenie. Także w okresie wakacyjnym biblioteka organizowała zajęcia warsztatowe dla dzieci. Hasłem zajęć wakacyjnych było: Kosmiczne wakacje z biblioteką. Inspiracją do warsztatów był kosmos i jego tajemnice. Dzieci poznawały tajemnice wszechświata, tworzyły własne układy planetarne i pojazdy kosmiczne. Ponadto poznały ciekawostki o życiu kosmonautów. Podczas zajęć dzieci wyczarowały m.in. kosmonautę z papieru czy wnętrze ziemi ze styropianowej kuli.

Biblioteka współpracuje ściśle ze szkołami i przedszkolami funkcjonującymi w mieście. W ramach tej współpracy zostało przeprowadzonych ponad 80 lekcji bibliotecznych.

Na prośbę nauczycieli wychowania przedszkolnego zostały przeprowadzone zajęcia na temat autyzmu – Pokaż mi swój świat. W czasie zajęć dzieci dowiedziały się o tym zaburzeniu rozwojowym o podłożu neurologicznym objawiającym się m.in. brakiem kontaktu z otoczeniem. Zostało to zrealizowane w oparciu o wysłuchanie i omówienie opowiadania "Kosmita". Realizowanie tego typu zajęć ma na celu upowszechnianie wiedzy na temat spektrum autyzmu oraz budowanie wrażliwości społecznej, w tym postawy pełnej tolerancji i akceptacji osób neuro różnorodnych.

W roku sprawozdawczym wspólnie z Czeladzkimi Wodociągami oraz Miastem Czeladź, biblioteka zorganizowała konkurs plastyczny Lodowce – strażnicy wody. Konkurs miał na celu nie tylko promowanie sztuki i kreatywności, ale również podniesienie świadomości społecznej na temat istotności ochrony zasobów wodnych dla przyszłych pokoleń. Udział w konkursie wzięli uczniowie młodszych klas czeladzkich szkół podstawowych.

W dalszym ciągu kontynuowany jest cykl spotkań w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki dla młodzieży „Cudzysłów”, który w 2025 roku zmienił nazwę na DKK „Cudzysłów” dla dzieci. Swoje spotkania odbywają także uczestnicy Dyskusyjnego Klubu Edukacyjnego „JA CZYTAM”. Ciekawą formą są realizowane spotkania w ramach Dwójkowego Klubu Gier Planszowych „Od Juniora do Seniora”, zajęcia międzypokoleniowe mające na celu lepsze poznanie osób nie tylko ze swojego pokolenia.

Wiele zajęć dla dzieci jest organizowanych w taki sposób, aby uczestniczyli w nich także rodzice czy dziadkowie. Takie podejście ma na celu „łączyć pokolenia” i jednocześnie zbliżyć i lepiej poznawać siebie nawzajem.

Organizowanie zajęć dla dzieci odbywa się w dużej mierze w oparciu o współpracę z placówkami oświatowymi z terenu miasta, oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.

5.2.2. Spotkania autorskie - nazwiska zaproszonych gości – w podziale na stacjonarne i online.

stacjonarne

W roku sprawozdawczym udało się zorganizować trzy spotkania autorskie:

- a) Barbara Wicher – pisarka i tłumaczka języka francuskiego, która jest autorką licznych książek dla dzieci i młodzieży.
- b) Aleksandra Bekus – autorka wierszy i książek dla dzieci.
- c) Monika Stachniuk – pisarka tworząca książki z gatunku fantastyki

5.2.3. Akcje czytelnicze i święta książki, w których Biblioteka brała udział – w podziale na stacjonarne i online.

stacjonarne

W roku sprawozdawczym po raz kolejny wszystkie filie czeladzkiej księżnicy wzięły udział w projekcie „Mała książka – wielki człowiek”. Uczestnicy spotkań w ramach akcji otrzymali wyprawki czytelnicze. Od wielu lat nasza biblioteka bierze udział w akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”. Bibliotekarki odwiedzają czeladzkie przedszkola i szkoły i czytają wartościowe teksty literackie dla dzieci, a potem rozmawiają na ich temat. Głośne czytanie to jedna z najbardziej popularnych form promocji czytelnictwa wśród młodych czytelników.

Nasze filie i oddziały włączyły się w akcję „Tygodnia Bibliotek” oraz „Nocy Bibliotek” i przygotowały zajęcia skierowane do młodego czytelnika. Stworzono m. in. „Punkt Badań Czytelniczych” w którym każdy młody czytelnik mógł rozwiązać quiz dopasowujący gatunek literacki do jego charakteru. Przeprowadzono także akcję „Z ręki do ręki”, której idea była wymiana gier i puzzli między czytelnikami.

5.2.4 Wnioski na temat frekwencji podczas wydarzeń (jakie wydarzenia przyciągają najwięcej odbiorców ?).

Wydarzenia które cieszą się największą popularnością to zajęcia plastyczno-literackie. Niezależnie od czasu kiedy są organizowane to przyciągają najliczniejsze grupy odbiorców. Dlatego też biblioteka organizuje dużo takich przedsięwzięć w ciągu roku, ze szczególnym uwzględnieniem wakacji oraz ferii zimowych.

Na kolejnym miejscu można wymienić akcje np. „Noc Bibliotek”, a związane jest to z bogatą i różnorodną ofertą.

5.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi w działaniach na rzecz rozwoju czytelnictwa.

Biblioteka współpracuje z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi.

5.3.1. Czy biblioteka współpracuje z organizacjami/grupami nieformalnymi. Z czyjej inicjatywy nawiązano współpracę, czy są podpisane umowy? Jeśli nie, to czy planujecie podjęcie takiej współpracy w 2026 roku ?

Biblioteka współpracuje z różnymi organizacjami i grupami nieformalnymi. Współpraca nawiązywana jest zarówno z inicjatywy organizacji jak również biblioteki. Na chwilę obecną współpraca odbywa się na podstawie ustnych ustaleń i nie są podpisywane umowy w tym zakresie. Grupy z którymi współpracujemy to Stowarzyszenie Twórców Kultury Zagłębia, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Familia”, Planeta Saturn, Klub Seniora „Wrzos”, Klub Integracji Społecznej w Sosnowcu, Stowarzyszenie Miłośników Czeladzi, Czeladzkie Koło Gospodyń Miejskich, Stowarzyszenie „Czeladź Biega”, Grupa „Czeladzkie Eko”, Zespół muzyczny czeladzkich seniorów CzaroBand, Stowarzyszenie „Ziemia i My”- Centrum Edukacji Ekologicznej, Fundacja „Okno w Okno z Rakiem”.

5.3.2. Formy współpracy, przykłady.

Przykładowymi formami współpracy są wspólnie organizowane:

- wystawy i wernisaże,
- warsztaty literackie,
- warsztaty rękodzieła,
- koncerty,

- akcje ekologiczne i prozdrowotne

5.3.3. Korzyści/straty dla biblioteki w powyższym zakresie z perspektywy dotychczasowych działań

Współpraca z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi przynosi bibliotece niewątpliwe korzyści. Przede wszystkim dzięki niej oferta biblioteki jest o wiele bogatsza. Kolejną ważną kwestią jest propagowanie lokalnych inicjatyw, aktywizacja różnych grup społecznych, a także prezentację lokalnych twórców i ich twórczości. Staramy się, aby biblioteka była „Trzecim miejscem”, czyli przestrzenią publiczną służącą spotkaniom, integracji i budowaniu więzi społecznych w miłej i przyjaznej atmosferze. Dzięki współpracy biblioteka buduje wizerunek instytucji otwartej i przyjaznej dla wszystkich grup społecznych.

5.4. Edukacja medialna w bibliotekach

Bibliotekarze pracujący w naszej placówce zdają sobie sprawę z potrzeb kompetencyjnych w przedmiotowym zakresie. Widzą potrzebę doskonalenia się w tym zakresie.

5.4.1. Czy biblioteka prowadzi zajęcia dotyczące rozwijania umiejętności korzystania z mediów (prasa, radio, telewizja, Internet)?

Nasza biblioteka prowadzi zajęcia w zakresie rozwijania umiejętności obsługi komputera i korzystania z Internetu.

5.4.2. Jeśli tak, to jakie są to działania i do jakiej grupy użytkowników zostały skierowane?

Organizujemy cykle szkoleń pod hasłem *Komputer bez barier wiekowych* z podstaw obsługi komputera i korzystania z Internetu. Ta forma pracy ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób 50+. Zostały także przeprowadzone zajęcia dla grupy uczniów Szkoły Podstawowej na temat „Prawda czy fałsz”? – fake newsy

5.5. Działalność wydawnicza Biblioteki (jeśli jest prowadzona – proszę podać tytuły wydanych książek).

Biblioteka nie prowadzi działalności wydawniczej.

5.6. Działalność informacyjna Biblioteki.

Biblioteka prowadzi zakrojoną na szeroką skalę działalność informacyjną, która nie tylko pomaga użytkownikom w odnalezieniu interesujących ich materiałów edukacyjnych, lecz także informuje o nadchodzących wydarzeniach, nowościach wydawniczych, imprezach odbywających się w bibliotece i mieście. Udzielamy odpowiedzi na pytania o działalności m. in. Biblioteki Śląskiej, Urzędu Miasta, Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia”, Muzeum Saturn. Są pytania o rozmieszczenie ulic w Czeladzi, o działalność *Uniwersytet Trzeciego Wieku* oraz o wydawnictwa *Stowarzyszenia Miłośników Czeladzi*.

Pracownicy biblioteki przygotowują także materiały dla Wydziału Edukacji i Polityki Społecznej - Referatu Polityki Społecznej odnośnie organizowanych w Bibliotece zajęć i wydarzeń. Służymy również pomocą przy korzystaniu z komputera i Internetu, szczególnie osobom starszym (zakup biletów przez Internet) oraz dzieciom (szukanie informacji, wydruk).

Nasza jednostka dysponuje dostępem do usługi dostępu do Cyfrowej Wypożyczalni Książek i Czasopism Naukowych ACADEMICA, utworzonej przez Bibliotekę Narodową. ACADEMICA udostępnia zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, w tym współczesne książki i czasopisma naukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy. Umożliwia bezpłatny dostęp do prawie 3 mln 800 tys. publikacji, zarówno z zasobów z domeny publicznej, które są udostępniane na wolnych licencjach lub w oparciu o licencje udzielone BN, jak i ze zbiorów objętych ochroną prawa autorskiego.

Korzystać z tej usługi może każdy: zarówno osoby poszukujące publikacji naukowych i popularnonaukowych z różnych dziedzin wiedzy, jak też wielbiciele beletrystyki. Terminal do korzystania z zasobów tej Cyfrowej Wypożyczalni znajduje się w Czytelni Naukowej.

Biblioteka posiada również dostęp do zasobów serwisu Infor Lex, który stanowi kompleksową, aktualną bazę wiedzy księgowej, podatkowej i prawnej. Serwis oferuje dostęp do aktualnych dokumentów prawno-ekonomicznych, ujednoczonych pełnotekstowych aktów prawnych polskich i unijnych, orzecznictwa i interpretacji urzędowych oraz do pełnotekstowej bazy czasopism wydawanych przez Grupę Infor.

5.6.1. Czy biblioteka tworzy: bibliografie, bazy danych, katalogi, informatory, serwisy informacyjne, czasopisma, w tym elektroniczne

Biblioteka w Czeladzi tworzy katalog księgozbioru w komputerowym systemie bibliotecznym SOWA. Katalog OPAC jest publicznie dostępny na stronie internetowej biblioteki jako nowoczesna wyszukiwarka zbiorów bibliecznych. Katalog OPAC umożliwia dotarcie do poszukiwanego dokumentu w zbiorach biblioteki oraz dotarcie do poszukiwanych dokumentów na dany temat za pomocą prostego wyszukiwania lub wyszukiwania zaawansowanego.

Czytelnicy zapisani do biblioteki, poprzez katalog księgozbioru, mogą zalogować się na swoje konto czytelnika i m.in. samodzielnie aktualizować swoje dane osobowe, sprawdzić listę aktualnie wypożyczonych pozycji i samodzielnie je prolongować, zarezerwować lub zamówić poszukiwane materiały biblieczne, sprawdzić historię wypożyczeń.

Od kilkunastu lat Biblioteka współtworzy Śląską Bibliotekę Cyfrową, udostępniając tam zdigitalizowane swoje zbiory dotyczące historii Czeladzi. Na koniec roku sprawozdawczego w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej dostępnych było on-line 256 dokumentów z czeladzkiej księżnicy.

5.6.2. Inne formy udostępniania informacji regionalnej

Biblioteka udostępnia informacje regionalne poprzez swoje media oraz bezpośrednio w kontakcie z czytelnikiem. Jest także wyodrębniony księgozbiór dotyczący informacji o naszym mieście, a także o Śląsku i Zagłębiu Dąbrowskim.

5.7. Działalność biblioteki w upowszechnianiu wiedzy o regionie

5.7.1. Czy biblioteka realizuje działania związane z wiedzą o kulturze/języku regionu, w którym działa? (inicjatywy/projekty dotyczące lokalnych strojów, zwyczajów, kuchni, historii itp.) Jeśli tak, proszę je krótko opisać.

Biblioteka we współpracy z jedną ze szkół czeladzkich organizowała zajęcia dla kl. VII: Czeladzkim szlakiem, podczas których uczniowie poznawali pokopalniane budynki miasta. Wspólnie z Muzeum Saturn nasza filia „Mediateka” organizowała projekt: Zdekarbonizowana rzeczywistość - opowieść o przemianach poprzemysłowych widzianych z perspektywy młodzieży i starszych mieszkańców – przygotowana wspólnie z partnerami z francuskiego miasta Auby, przedstawiona w formie krótkich filmów. W bibliotece zorganizowano seminarium: Sąsiedztwo niejedno ma imię – pogranicze dąbrowsko-śląskie jako element kulturotwórczy. Uczestniczyli w nim przedstawiciele instytucji kultury Czeladzi i Siemianowic Śląskich. Powstały na nim nowe legendy z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, które następnie zostały wydane przez Muzeum Saturn w Czeladzi. Nasza placówka nie zapomina o sławnych mieszkańcach miasta dlatego wspólnie ze Stowarzyszeniem Twórców Kultury Zagłębia Dąbrowskiego i Stowarzyszeniem Miłośników Czeladzi zorganizowała spotkanie z Aleksandrą Bekus. Było ono połączone z promocją jej książki o czeladzianie Zygmuncie Szkocnym. We współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników Czeladzi powstała wystawa pt. *Zygmunt Szkocny – historie na milimetrych skrawkach papieru*. Natomiast efektem współpracy ze Stowarzyszeniem Twórców Kultury Zagłębia Dąbrowskiego była wystawa poplenerowa *Twórcy na jurajskim szlaku* wraz z jej wernisażem. Natomiast w zakresie literatury i rozwoju czytelnictwa to w roku sprawozdawczym udało się zorganizować spotkanie autorskie z Magdaleną Majcher promujące jej nowy cykl wydawniczy *Kryminalny Śląsk*. Zaprosiliśmy również naszych czytelników na spotkanie autorskie z sosnowiczanką Anetą Palką i promowaliśmy jej debiutancką powieść pt. *Cienka granica*.

5.7.2. Jakie są źródła finansowania dla inicjatyw biblioteki w tym zakresie?

W związku z tym, że część przedsięwzięć było organizowanych wspólnie z Muzeum Saturn to były one finansowane dzięki otrzymanej dotacji z MKiDN którą pozyskało Muzeum Saturn. Natomiast inne inicjatywy były finansowane z budżetu biblioteki.

5.8. Promocja działalności biblioteki. Biblioteka w Internecie

Wszelkie wydarzenia, które mają miejsce w naszej placówce wraz ze zdjęciami i krótkimi notkami zamieszczane są na bibliotecznym Facebooku, You Tube oraz stronie internetowej biblioteki, dzięki temu nasi czytelnicy mogą na bieżąco zapoznać się z ofertą naszej instytucji. Korzystamy także ze strony Urzędu Miasta Czeladź, oraz jego profilu na Facebooku. Na stronie umieszczamy także relacje przedszkoli i szkół z odbywających się u nas zajęć, lekcji i warsztatów.

Informacje o ofercie i nowościach dostępne są również w katalogu księgozbioru w komputerowym systemie bibliotecznym SOWA. W katalogu księgozbioru znajduje się zakładka „Nowości”, w której wszyscy zainteresowani znajdą informacje o nowych nabytkach biblioteki. W Internecie oprócz informacji na temat imprez organizowanych w naszej placówce umieszczamy także wzmianki o nowościach, bestsellerach, różnego rodzaju akcjach przeznaczonych dla czytelników oraz wszelkiego typu materiały promujące działalność biblioteki.

5.8.1. Jakimi kanałami biblioteka komunikowała się aktywnie z mieszkańcami (bieżące informacje o ofercie, nowościach, zaproszenia, relacje itp.)? Czy wykorzystywane były: strona www, media społecznościowe, blog, prasa, plakaty w przestrzeni publicznej, inne? Czy obserwowano wzrosty/spadki zainteresowania danymi mediami?

Oprócz wcześniej wymienionych kanałów komunikowania się z mieszkańcami (bieżące informacje o ofercie, nowościach, zaproszenia na imprezy oraz relacje ze spotkań i warsztatów), czyli za pomocą strony internetowej www, mediów społecznościowych, biblioteka korzysta także z plakatów rozwieszanych w przestrzeni publicznej i informujących o wydarzeniach, a także drukowano zaproszenia i ulotki informując o imprezach, przygotowywano informacje prasowe, które były zamieszczane w lokalnej prasie.

Można zauważyć wzrost zainteresowania „nowymi” komunikatorami np. Facebook.

6. Badania nieużytkowników biblioteki (osób niekorzystających z usług biblioteki)

6.1. Czy biblioteka prowadziła badania potrzeb nieużytkowników w 2025 roku lub latach poprzednich?

Biblioteka nie prowadziła badań w tym zakresie.

6.2. Jeśli biblioteka badała potrzeby nieużytkowników to jakie wyciągnęła wnioski (komentarz)

Nie dotyczy.

7. Obsługa osób z niepełnosprawnościami i specjalnych grup użytkowników

7.1. Stan i ocena działalności filii i punktów bibliotecznych w szpitalach, domach opieki, aresztach.

Nie dotyczy.

7.2. Liczba czytelników i wypożyczeń:

– w filiach szpitalnych - nie dotyczy

- w punktach bibliotecznych usytuowanych w szpitalach - nie dotyczy
- w domach opieki społecznej - nie dotyczy
- w aresztach - nie dotyczy

7.3. Zbiory dla czytelników z niepełnosprawnościami:

- liczba tytułów tzw. książek mówionych i audiobooków: 1.842
- liczba książek z dużą czcionką: 252

7.4. Czy Biblioteka wzbogaciła się w 2025 roku o stanowiska komputerowe lub inne sprzęty przeznaczone i ułatwiające korzystanie z instytucji osobom z dysfunkcją wzroku. Jeżeli tak, to jakie?

Biblioteka w 2025r. Nie wzbogaciła się o nowe sprzęty przeznaczone dla osób z dysfunkcją wzroku.

7.5. Formy pracy i działania Biblioteki na rzecz osób chorych, z niepełnosprawnościami, seniorów i innych osób z grup zagrożonych wykluczeniem; współpraca Biblioteki z instytucjami i stowarzyszeniami zajmującymi się działalnością na rzecz tych grup; w jaki sposób Biblioteka promuje swoje usługi wśród osób z niepełnosprawnościami.

Formy pracy i działania Biblioteki na rzecz seniorów to:

- systematyczne powiększanie oferty książek z dużą czcionką i audiobooków,
- wykorzystanie elementów biblioterapii w czasie obsługi za ladą osób starszych (wysłuchanie indywidualnych historii, dobranie odpowiedniej literatury),
- kierowanie indywidualnych zaproszeń na imprezy biblioteczne ze szczególnym uwzględnieniem seniorów,
- współpraca z Domem Pomocy Społecznej SENIOR w Czeladzi – współpraca polega na doborze lektury i wypożyczaniu książek dla podopiecznych SENIORA za pośrednictwem pracowników socjalnych, przekazywaniu książek i prasy, które biblioteka otrzymuje w darze od czytelników, dla pensjonariuszy ośrodka,
- *Komputer bez barier wiekowych* – cykl szkoleń dla seniorów z podstaw obsługi komputera i korzystania z Internetu w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku; ta forma pracy ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób 50+ .
- Współpraca z Zespołem Szkół Specjalnych – współpraca polegała na uczestnictwie uczęszczających do tej placówki dzieci w zajęciach biblioterapeutycznych organizowanych przez bibliotekę, a także w zajęciach literacko-plastycznych.
- biblioteka współpracuje także ze Środowiskowym Domem Samopomocy „Ostoja”, który wspiera osoby z zaburzeniami psychicznymi i w ramach współpracy została zorganizowana wystawa prac podopiecznych tego ośrodka oraz spotkanie z podopiecznymi w bibliotece.
- Biblioteka współpracuje ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Familia”, w ramach współpracy zorganizowano wystawy prac oraz wernisaże tych wystaw.
- W bibliotece realizowane są też zajęcia w ramach UTW pod nazwą „Nasz zdrowy senior”,
- W roku sprawozdawczym rozpoczęto także współpracę z Klubem Seniora „Wrzos” w ramach której realizowane są cykliczne spotkania ”Trzecie Miejsce” – czyli stworzenie przestrzeni do spotkań w bibliotece, które mają budować relacje i integrować społecznie,
- Ciekawą inicjatywą jest realizacja spotkań „Joga dla mózgu”, które mają rozwijać pamięć i koncentrację osób starszych.

Największe znaczenie w zakresie przystosowania i dostępności lokalu bibliotecznego, (Biblioteki Głównej) dla osób z niepełnosprawnościami miał montaż windy od poziomu -1, gdzie często odbywają się imprezy i spotkania biblioteczne oraz zajęcia dla słuchaczy UTW, do poziomu +1, gdzie znajduje się agenda dla dorosłych. Przeprowadzony w 2022 roku generalny remont zdecydowanie polepszył estetykę i funkcjonalność pomieszczeń, komfort pracy, komfort korzystania dla użytkowników, a zainstalowana winda zlikwidowała kolejne bariery architektoniczne dla osób z niepełnosprawnościami, uczyniła cały budynek dostępnym dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami i dla rodziców z małymi dziećmi w wózkach. Po przeprowadzonych

modernizacjach praktycznie wszystkie placówki biblioteczne są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Ponad to, przy ladzie bibliotecznej w Czytelni Naukowej jest zainstalowana pętla indukcyjna jako kolejny element dostosowania placówki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Pętla indukcyjna jest jednym ze środków wspomaganie słuchu dedykowana osobom niedosłyszącym, posługującym się aparatami słuchowymi. Pętla indukcyjna to system wspomaganie słuchu, który niweluje wszelkiego rodzaju zakłócenia, szumy oraz zniekształcenia akustyczne i jest w stanie przekazać informację „wprost do ucha” osoby niedosłyszącej.

8. Funkcjonowanie w ramach sieci bibliotecznej

8.1. Czy biblioteka współpracuje z innymi bibliotekami tego samego szczebla w sieci (np. inne gminne, inne miejskie)? Jeśli tak, to przy jakich inicjatywach?

Jedna z filii MBP w Czeladzi współpracuje z Biblioteką Publiczną w Miłosławiu udostępniając na swoim Facebooku transmisje odcinków zawierających recenzje książek z kanału na You Tube w ramach realizacji wydarzenia pod ogólnym tytułem: Przystanek: biblioteka.

8.2. Jak wygląda współpraca biblioteki z oddziałami metodycznymi (instruktorami) bibliotek innego szczebla sieci bibliotecznej?

Nadzór merytoryczny nad działalnością Biblioteki sprawuje Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie oraz Biblioteka Śląska. Zarówno instruktor powiatowy z będzińskiej księżnicy, jak i z BŚ organizują szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego bibliotekarzy (warsztaty, kursy, seminaria), w których z przyjemnością bierzemy udział, bo są fachowo i rzetelnie zorganizowane i prowadzone. Jeden z naszych pracowników ściśle współpracuje z pracownikami Działu Instrukcyjno- metodycznego BŚ zajmującym się DKK.

8.3. Stan organizacyjny i działalność Bibliotek stopnia powiatowego (punkt 8.3 opisują tylko biblioteki wypełniające zadania na rzecz bibliotek w powiecie)

Nie dotyczy.

9. Sprawy kadrowe i sytuacja zawodowa bibliotekarzy

9.1. Ogólna ocena stanu zatrudnienia, wynagrodzenia, przygotowania zawodowego pracowników. Problemy z obsadą stanowisk, czy i w jakim stopniu występuje rotacja pracowników?. Jakimi metodami rekrutowani są nowi pracownicy (ogłoszenia, staże).

Na koniec roku sprawozdawczego w MBP w Czeladzi zatrudnionych było 26 osób na 24,75 etatu. Spośród wszystkich zatrudnionych – 16 osób to bibliotekarze (15,75 etatu), następną grupę stanowią pracownicy administracyjni – 6 osób (5 etatów) i pracownicy obsługi – 4 osoby (4 etaty). Zarówno pracownicy merytoryczni jak i pozostali są dobrze przygotowani do wykonywania swojej pracy. Charakteryzują się pasją w tym co robią. Stan zatrudnienia jest na poziomie minimalnym, niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania biblioteki. Dzięki zaangażowaniu pracowników zadania stawiane przed placówką są realizowane.

W swych działaniach biblioteka posilkowała się osobami odbywającymi praktyki, a także realizującymi staże.

Wynagrodzenie pracowników niestety nie jest satysfakcjonujące. Oscylowało ono wokół wynagrodzenia minimalnego. Dodatkowym problemem jest to, że pracownicy instytucji kultury jaką jest biblioteka nie są objęci tzw. „13”, czyli dodatkowym wynagrodzeniem rocznym. Ta sytuacja dodatkowo potęguje frustrację wśród osób zatrudnionych.

W roku sprawozdawczym nie występował problem związany z rotacją pracowników. Nasza placówka nie miała również konieczności zatrudniania osób nowych.

9.2. Średnia płaca brutto w przeliczeniu na etat z uwzględnieniem wszystkich składników: tzn. płaca zasadnicza, dodatki: funkcyjny, stażowy, inne, premie (bez nagród)

- pracowników merytorycznych: **6.542,1 zł.**
- pracowników administracyjnych: **7.446,26 zł.**
- pracowników obsługi: **5.550,64 zł.**

9.3. Instruktorzy (miejscy, powiatowi) – liczba instruktorów, liczba etatów instruktorskich, zakres obowiązków, dodatek funkcyjny TAK/NIE.

Nie dotyczy.

9.4. W jakich formach doskonalenia zawodowego uczestniczyli pracownicy biblioteki w 2025 r.? (szkolenia, warsztaty, wykłady) Jaka była ich tematyka i jaki podmiot je organizował lub współorganizował?

- Organizowanie aktywności i wydarzeń międzypokoleniowych w bibliotece – szkolenie online organizowane przez Akademię Kreatywnej Edukacji przy Centrum Innowacji INKOBI w Łodzi,
- Osoba z niepełnosprawnością i jej bliscy w bibliotece - szkolenie online organizowane przez Akademię Kreatywnej Edukacji przy Centrum Innowacji INKOBI w Łodzi,
- Jak skutecznie aplikować do programu KPO? – webinar online organizowany przez Fundację Good Culture,
- Pomysł na projekt : inspiracje do KPO dla instytucji kultury - webinar online organizowany przez Fundację Good Culture,
- Do dzieła! Czytelne pomysły na Noc Bibliotek 2025 w Waszej bibliotece - webinar online organizowany przez Fundację CEO,
- Noc Bibliotek 2025 – szkolenie stacjonarne w Krakowie organizowane przez Fundację CEO
- Art Thinking w Twojej bibliotece – Noc Bibliotek 2025 - webinar online organizowany przez Fundację CEO,
- Programy MK i DN 2026 dla bibliotek - webinar online organizowany przez Fundację Good Culture ,
- Projektuj lepiej! - Canva – nowe funkcje – szkolenie online organizowane przez Fundację Good Culture,
- Manga w bibliotece? Jak zacząć? -organizator „Platon”,
- Pokolenie Alfa – organizator MiPBP w Będzinie,
- Pokój zagadek w bibliotece krok po kroku: praktyczne pomysły, narzędzia, inspiracje. – organizator Good books,
- Dzień chłopaka w bibliotece – 10 sprawdzonych pomysłów - organizator Good Books,
- Lektury w erze Netflixa - 10 sposobów jak zainteresować młodzież czytaniem (webinar) - organizator Good Books,
- Co nowego w książkach? Prezentacja nowości wydawniczych (webinar) – organizator Azymut
- Komiksy dla dzieci i familijne (webinar) – organizator Azymut,
- Bestsellery oraz prezentacja oferty na I kwartał 2025 - Grupa Wydawnicza Foksal (webinar) – organizator Platon,
- Bestsellery oraz prezentacja oferty na I kwartał 2025 - Wydawnictwo Filia (webinar) – organizator Platon,
- Wilga oraz Zielona Sowa - bestsellery i prezentacja oferty na 2025 rok (webinar) – organizator Platon,
- Jak zachęcić młodzież i dzieci do czytania? Spotkanie z R. Kosikiem (webinar) – organizator Azymut,
- Przegląd Nowości z Platonem (webinar) – organizator Platon,
- Przegląd Nowości dla Dzieci i Młodzieży– organizator Platon,
- Co nowego w książkach? Książki na wakacje (webinar) – organizator Azymut,
- BibliotekON 2025: Książki, które warto mieć na półce. Biblioteka na Koszykowej (webinar) – organizator Platon,

- Prosty montaż filmów w bibliotece· Poznaj efekty, triki i szablony! (webinar) Przegląd Nowości z Platonem (webinar) - organizator Good Books,
- BibliotekON 2025: Sztuczna inteligencja w bibliotece· Ożywiamy lektury na lekcjach bibliotecznych (webinar) – organizator Platon/Good Books,
- Mężczyzna w książce, książka w życiu - spotkanie z Ziemowitem Szčerkiem (webinar) - organizator Good Books,
- Manga i Komiksy! Przegląd Nowości z Platonem (webinar) – organizator Platon,
- Magiczna Biblioteka i Kufer Paragrafowych Skarbów (Przemek Staroń i Muduko ; webinar) – organizator Platon,
- Literatura Young Adult i New Adult! Przegląd Nowości z Platonem (webinar) – organizator Platon,
- Co nowego w książkach? Spotkanie z wydawcami (webinar) – organizator Azymut,
- Klub nowoczesnych bibliotek Ateneum #1: Nowości i hity na jesień 2025 (webinar) – organizator Ateneum,
- Projektuj lepiej! CANVA - nowe funkcje (webinar) - organizator Good Books,

9.5. Jakich tematów dotyczą potrzeby szkoleniowe zgłaszane przez pracowników biblioteki?

Bibliotekarze zgłaszają potrzeby szkoleniowe w zakresie:

- Promocja i marketing w bibliotece,
- Nowe technologie w pracy biblioteki,
- Stres, wypalenie zawodowe, komunikacja międzyludzka, motywacja, negocjacje w zespole,
- Obsługa programów graficznych (np. Canva) oraz arkuszy kalkulacyjnych.

10. Finansowanie.

10.1. Wielkość budżetu Biblioteki w 2025 r., ogółem **3.550.618,12 zł.**

10.2. Koszty utrzymania, ogółem **408.290,21 zł** (wziąć pod uwagę jedynie: opał, gaz, energię elektryczną, energię cieplną, wodę, czynsze, wywóz nieczystości, usługi telekomunikacyjne, internetowe, pocztowe, remonty bieżące np. malowanie, drobne naprawy, konserwacje, środki czystości, materiały biurowe).

10.3. Dochody własne, ogółem **35.024,38 zł** (uwzględnić m.in. kary pobierane od czytelników, wynajem pomieszczeń, usługi kserograficzne, odpłatność za wstępy na imprezy, opłata za karty czytelnicze – legitymacje, darowizny pieniężne, opłaty za korzystanie z Internetu, usługi informacyjno-bibliograficzne, odsetki bankowe, inne dochody z działalności gospodarczej).

10.4. Darowizny rzeczowe (wymienić co pozyskano np. książki, sprzęty) – w wyniku otrzymanych darowizn pozyskano – książki, szafy

10.5. Inne środki finansowe pozyskane przez Bibliotekę ogółem **15.000,00 zł**, w tym:

10.5.1. Z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

– wysokość środków **15.000,00 zł.**

– tytuł programu, priorytetu, nazwa zadania: Program Wieloletni: „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0” Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek Interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych

10.5.2. Z fundacji (podać nazwę) : Nie dotyczy.

– wysokość środków : Nie dotyczy.

– tytuł projektu : Nie dotyczy.

10.5.3. Z innych źródeł (podać z jakich) : Urząd Miasta Czeladź,

– wysokość środków **3.840,00 zł.**

– tytuł projektu : warsztaty wokalne.

10.5.4. Budżet partycypacyjny (obywatelski):

- wysokość otrzymanych środków: Nie dotyczy.
- przeznaczenie: Nie dotyczy.

10.6. Uwagi dodatkowe do budżetu w 2025 r.

Budżet roku sprawozdawczego wystarczał na podstawowe wydatki biblioteki. Taka sytuacja powodowała ograniczenia w zakupach nowości wydawniczych oraz sprzętu. Nie sprzyjała też unowocześnianiu bazy lokalowej jak również poszerzaniu oferty biblioteki w zakresie np. spotkań autorskich.

10.7. Ogólny plan budżetu na 2026 r. – komentarz (np. priorytety, planowane przedsięwzięcia, kontynuowane projekty, zakup szczególnych typów zbiorów itp.)

Plan budżetu na rok 2026 wynosi 3.250.000,00 zł. i jest w kwotach niższy niż budżet roku sprawozdawczego. Mimo takiej sytuacji mam nadzieję, że rok będzie lepszym od minionego. Jak wspomniałem na wstępie, ze struktur biblioteki został usunięty dział Kopalnia Kultury, stąd wydatki powinny się obniżyć. Planujemy w tym roku rozpocząć remont jednej z naszych filii i to będzie najważniejsze przedsięwzięcie i priorytet na ten rok. Chcielibyśmy też przystąpić do konsorcjum bibliotek celem dostępu przez czytelników, do książki elektronicznej